

İlham Əliyevin pragmatik siyasəti Azərbaycanı beynəlxalq nəqliyyat sahəsində də ön sıraya çıxarıb

Bir neçə gün öncə Almaniyanın Leypsiq şəhərində "Beynəlxalq Nəqliyyat Forumu 2025" Sammiti keçirilib. Sammitdə Azərbaycan da daxil olmaqla 80-dən artıq ölkədən 1200-dən çox nümayəndə iştirak edib. "Qlobal şoklara qarşı nəqliyyatın davamlılığı" mövzuna həsr olunmuş tədbirdə iştirakçılar təbii fəlakətlər, pandemiya, kibertəhlükələr və geosiyasi böhranlar kimi pozucu amillərin yaratdığı çətinliklər fonunda nəqliyyat sistemlərinin dayanıqlılığının təmin olunması yollarını müzakirə ediblər.

Qeyd edək ki, 17 oktyabr 1953-cü ildə Brüsseldə yaradılan Beynəlxalq Nəqliyyat Forumu (BNF) nəqliyyat siyasəti sahəsində fəaliyyət göstərən hökumətlərarası beynəlxalq təşkilatdır. 53 il Avropa Nəqliyyat Nazirləri Konfransı (ƏNNK) adı ilə fəaliyyət göstərən təsisat 2006-cı ildə Dublin Bəyannaməsi əsasında qlobal bir təşkilata çevrilib və adını Beynəlxalq Nəqliyyat Forumu (BNF) olaraq dəyişdirib. Bu dəyişiklik təşkilatın fəaliyyətini yalnız Avropa ilə məhdudlaşdırmaqdan çıxaraq, bütün nəqliyyat növlərini əhatə edən qlobal bir platformaya çevrilməsini təmin edib. BNF indi İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı (İƏİT) çərçivəsində üzv ölkələrin nəqliyyat siyasətinin formalaşmasında beynəlxalq əməkdaşlıq platforması kimi fəaliyyət göstərir.

Forumun əsas məqsədi davamlı olaraq təhlükəsiz, effektiv, inklüziv nəqliyyat siyasətinin formalaşdırılmasını, həmçinin də təşviqini, üzv ölkələr arasında nəqliyyatla bağlı təcrübə və məlumat mübadiləsini dəstəkləməkdir. BNF-nin qarşısı qoyduğu məqsədlərdən biri də qlobal səviyyədə nəqliyyatın iqtisadi, sosial və ekoloji aspektlərini təhlil edən araşdırmalar aparmaqdır. Azərbaycan tam hüquqlu üzv olaraq 2008-ci ildən bəri qurumda iştirak edir. Bununla da ölkəmiz nəqliyyat sahəsində beynəlxalq trendləri izləmək, regional layihələrini tanıtmək və siyasət dialoquna qoşulmaq imkanı qazanıb. BNF hər il Leypsiqdə illik sammit həyata keçirir. Bu tədbir dünya üzrə nəqliyyat nazirləri, sənaye nümayəndələri, akademiklər və vətəndaş cəmiyyəti arasında fikir mübadiləsi aparmaq üçün beynəlxalq platforma kimi diqqət çəkir.

Ötən ilin mayında "Yaşıl Nəqliyyat: Böhran zamanlarında fokusun saxlanması" mövzusunda keçirilən sammitdə nəqliyyat sektorunun ekoloji davamlılıqda rolu və iqlim, sağlamlıq, geosiyasi böhranların bu kontekstdəki təsirləri müzakirə olunub. Təməz və avtomatlaşdırılmış nəqliyyat vasitələrinin, eləcə də rəqəmsal innovasiyaların, "yaşıl nəqliyyat" sektorunun

rolu da tədbirin gündəliyində yer alıb. Sammitdə xüsusilə nəqliyyat sektorunda karbon qazı emissiyalarının azaldılması üçün təcili tədbirlərin görülməsi vurğulanıb.

Yeri gəlmişkən onu da xatırladaq ki, BNF-nin rəhbərliyi hər il rotasiya əsasında (beynəlxalq təşkilatlarda rəhbərliyin növbə ilə müxtəlif üzvlər arasında dəyişməsi) bir ölkəyə həvalə olunur. "Beynəlxalq Nəqliyyat Forumu 2024"-ün prezidenti Litva, birinci vitse-prezidenti Çili, ikinci vitse-prezidenti isə Azərbaycan olub. Azərbaycan bu sammitdə ikinci vitse-prezident olaraq ilk milli pavilyonunu təqdim edib. Burada ölkəmizin nəqliyyat sektorunda həyata keçirilən "yaşıl enerji" və Bakı şəhərinin "rəqəmsal ikili" layihələri, eləcə də mikro-mobilitet təşəbbüsləri sərgilənib.

Növbəti "Beynəlxalq Nəqliyyat Forumu 2025"-də Azərbaycanı rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat nazirinin müavini Rəhman Hümətovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti təmsil edib. O, Nəqliyyat Nazirləri Şurasının iclasında çıxış edərək Azərbaycanın qlobal şoklara davamlı nəqliyyat sistemlərinin yaradılması istiqamətində atdığı addımları təqdim edib. O, şəhər infrastrukturunda rəqəmsallaşma, o cümlədən tətbiq olunan "Rəqəmsal əkiz" layihəsi, eləcə də "yaşıl nəqliyyat" sistemlərinin inkişafı üzrə görülən işlər barədə məlumat verib. Məlumat üçün bildirək ki, "rəqəmsal əkiz" real dünyada mövcud olan bir obyektin, sistemin və ya prosesin virtual modelidir. Layihə çərçivəsində həmin obyektin rəqəmsal əkizi yaradılır və bu model vasitəsilə onun fəaliyyəti izlənilir, analiz olunur və simulyasiya edilir. Sadəcə dillə desək, bu, bir obyektin və ya prosesin kompüterdəki canlanmış versiyasıdır.

Təsədüfi deyil ki, Prezident İlham Əliyev hələ illər öncə demişdir ki, Azərbaycan artıq dünya miqyasında öz coğrafi mövqeyindən istifadə edərək beynəlxalq nəqliyyat mərkəzinə çevrilmişdir. Ölkə Asiya və Avropa arasında mühüm nəqliyyat dəhlizlərinin bir hissəsi olmaqla, beynəlxalq ticarət və nəqliyyat

əlaqələrində mühüm rol oynayır. Bu məqsədlə Azərbaycan öz ərazisində bütün zəruri nəqliyyat layihələrini tamamlamışdır. Həmin layihələr arasında Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizləri, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti və Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı kimi mühüm infrastruktur obyektləri yer alır.

Məhz bu uğurlar deməyə əsas verir ki, dövlət başçısının rəhbərliyi ilə nəqliyyatın bütün sahələrində uğur əldə edən ölkəmizin BNF-də təmsil olunmağa tam haqqı var. Qurumun bu ilki sammitində 2025-2026-cı illər üzrə prezidentlik Çilidən Azərbaycana təhvil verilib. Azərbaycan həmin vəzifəyə 2023-cü ildə üzv dövlətlərin yekdil qərarı ilə seçilib və ilk dəfə olaraq prezidentlik missiyasını üzərinə götürüb. Bu, ölkənin gələcək nəqliyyat strategiyasını qlobal səviyyədə formalaşdırmaq baxımından Azərbaycan üçün bir fürsətdir. BNF-yə rəhbərlik etməsi ölkəmizin beynəlxalq nəqliyyat siyasətindəki rolunun və nüfuzunun artdığını göstərir. Bu, həm də Azərbaycanın regional və qlobal logistik mərkəzə çevrilmək iddiasını gücləndirir. "Azərbaycan üçün bu prezidentlik yalnız bir vəzifə deyil, daha innovativ, "yaşıl" və daha əlaqəli nəqliyyat sistemlərinin təşviqi istiqamətində geniş səylərimizin davamıdır. Biz bilirik ki, nəqliyyat təkcə infrastruktur deyil, iqtisadi inkişaf, regional əməkdaşlıq və sosial inklüziya üçün bir vasitədir", - deyərək Rəhman Hümətov nazirlərin sammit çərçivəsində keçirilən mətbuat konfransında bildirib.

Bu gün dünyada nəqliyyat sadəcə hərəkət vasitəsi deyil, iqtisadi artım, ətraf mühit və cəmiyyətin gələcəyi üçün həlledici amildir. Beynəlxalq Nəqliyyat Forumu bu həqiqətlərin müzakirə edildiyi qlobal tribunadır. Ölkəmizi bu tribunada ön sıraya keçməsi həm də daxili siyasətdə nəqliyyata yeni baxış tələb edir. Bu rəhbərlik sadəcə formal bir uğur deyil, Azərbaycanın artıq qlobal nəqliyyat siyasətində söz sahibi olmağa başladığını göstərən addımdır. Qarşıdakı illər Azərbaycanın bu fürsətdən necə yararlanacağını göstərəcək. Prezidentlik statusu əsas verəcək ki, "yaşıl texnologiya"lara sürətli keçid, regional dəhlizlərin inkişafı məhz bu liderliyin hədəfində olsun.

Züleyxa ƏLİYeva,
"Azərbaycan"